

81. प्राग्ग्रहणी यस्मिन् (ग्रहणे) पश्चादपसर्पणां तु तज्जरणाम् (bei einer Mondfinsterniss; bei einer Sonnenfinsterniss gerade umgekehrt) 88. 91. — Dunkel ist die Bed. des Wortes in der Stelle: प्रातर्जरिरेये जर्रयोव् कार्यया RV. 10, 40, 3.

जरणाहुम (जरणा 1, b. + हुम) m. N. eines Baumes, *Vatica robusta* W. u. A. (अश्वकर्पा), RĀGĀN. im ÇKDR.

1. जरणी s. u. जरणा.

2. जरणा (von 3. जर) f. *das Rauschen, Tönen*: वि यदस्यायजतो वातचोदितो क्लृरो न वक्त्रो जरणा अनीकृतः RV. 1, 141, 7. इन्द्रियेभिराष्ट्रं स्वेडं क्वीः स्रुवेण सिञ्चं जरणाभि धामं 121, 6.

जरणाप्रा (ज० + प्रा) adj. viell. mit Geräusch dahinziehend: सत्ति स्पृधो जरणाप्रा अधष्टाः RV. 10, 100, 12.

जरण्ड (von 1. जर) adj. *gebrechlich, alt* UNĀDIR. im SAṆKSHIPTAS. ÇKDR.

जरण्या (von जरणा) f. *Gebrechlichkeit*: वन्दनं निर्दिष्टं जरण्याया RV. 1, 119, 7.

जरण्यु (von 2. जरणा) adj. *laut rufend, zurufend*: अघं यद्राजानां गविष्टिा सर्त्सरण्युः कार्वे जरण्युः RV. 10, 61, 23.

जरतिका (von जरती und dieses von जरत्) f. *ein altes Weib* (verächtlich gesprochen) DAÇAK. 84, 8.

जरतिन् (!) m. N. pr. eines Mannes gaṇa शुध्वादि zu P. 4, 1, 123. — Vgl. जरतिनेय.

जरत्कारु (जरत् alt + 2. कारु Sānger) m. f. N. pr. eines alten Rshi aus dem Geschlecht des Jājāvara und seiner Gemahlin, einer Schwester des Schlangenfürsten Vāsuki, der Eltern des Āstika. TRIK. 2, 8, 20. 21. ÇĀNTIKALPA 8. MBH. 1, 1029. fgg. 1056. 1633. 1637. 1657 (Erklärung des Namens). 1888. 2079. m. der Vjāsa des 27ten Dvāpara VP. 273. f. = मनसा u. s. w. Verz. d. Oxf. H. 23, a. 24, b. — Vgl. जरत्कारव.

जरदष्टि (जरत् + अष्टि) 1) adj. *langlebig*: गृणाामि ते सौभगाय कृस्तं मया पत्या जरदष्टिर्यासः RV. 10, 83, 36. VS. 34, 52. AV. 2, 28, 5. 8, 5, 19. 21. ĀÇV. GRHJ. 1, 8. 17. PĀR. GRHJ. 1, 6. प्रत्यक्सैवस्व भेषजं जरदष्टिं कृणामि त्वा AV. 5, 30, 5. 8. 12, 1, 22. 14, 1, 49. 18, 3, 12. जरदष्टिः कृतवीर्या विकृपाः स्रुत्वायुः 17, 1, 27. 9, 3, 9. 18, 3, 10. — 2) f. *Langlebigkeit*: आरभस्वमाममृतस्य श्रुष्टिमच्छिद्यमाना जरदष्टिरस्तु ते AV. 8, 2, 1. उपं त्रिबन्धुजरदष्टिमृत्यस्वेषं यं कृणावन्त मर्ताः RV. 7, 37, 7.

जरद्व (जरत् + गव = गो) m. 1) *ein alter Stier* AK. 2, 9, 61. H. 1258.

जरद्वः कम्बलपाडुकाभ्यां द्वारि स्थितो गायति मङ्गलानि Cit. aus dem Veda beim Sch. zu ĀGĀM. 1, 3, 31. BRHADD. zu RV. 10, 102, 1. MBH. 13, 4463. PĀNKĀT. II, 169. IV, 84. — 2) N. pr. eines Geiers HIT. I, 49. 18, 7. — Vgl. गोजर.

जरद्ववोधि (ज० + वीधि) f. *die Bahn des alten Stiers*; so heisst nach Einigen *die Strecke der Mondbahn, welche die Sternbilder Viçākhā, Anurādhā und Ġjeshthā einnehmen*, VARĀH. BRH. S. 9, 1. — Vgl. जरद्व.

जरद्विष् (जरत् + विष्) adj. nach Śā. *der das dürre (Holz) ansasst oder Wasser (विष्) aufzehrt*, von Agni RV. 5, 8, 2.

जरत् s. u. 1. जर 1.

जरत्त (von 1. जर) m. Uṇ. 3, 125. 1) *Gretis* TRIK. 2, 6, 9. — 2) *Büffel* Uṇ., Sch. TRIK. 2, 5, 4. H. 1282.

जरमाण (partic. praes. von 2. oder 3. जर) m. N. pr. eines Mannes gaṇa गर्गादि zu P. 4, 1, 105.

जरयित् (vom caus. von 1. जर) nom. ag. *Aufzehrer*, zur Umschreibung von जर NIR. 5, 24. 10, 21.

जरयु (von जर) adj. *alternd*; s. अजरयु.

जरस् (von 1. जर) 1) n. oxyf. Nur vor vocalisch anlautenden Casusendungen P. 7, 2, 101. VOP. 3, 38. *das Altwerden, Absterben, Gebrechlichkeit*; Alter NIR. 11, 38. मा नो कृतिः पुरा नु जरसो वधीत् RV. 8, 36, 20. AV. 5, 30, 17. ÇAT. BR. 10, 4, 3, 1. जरसः परस्तात् AV. 6, 122, 1. 4. एवं च्यवानं जरसो ऽमुमुक्तम् RV. 7, 71, 5. नृक्षोत्पा अपरं च न जरसा मर्ते पतिः 10, 86, 11. वि देवा जरसाचूतन् AV. 3, 31, 1. 8, 2, 8. ÇAT. BR. 13, 8, 2, 1. 4.

स्वस्त्येनं जरसे वहाय AV. 1, 30, 2. 6, 5, 2. 2, 10, 5. 12, 3, 6. PĀNĀV. BR. 8, 9. BHARTR. 3, 33. वृद्धवं जरसा विना RAGH. 1, 23. 18, 6. RĀGĀ-TAR. 2, 2. BHĀG. P. 5, 10, 6. 9, 18, 40. DAÇAK. in BENF. Chr. 189, 13. AK. 2, 6, 1, 41. Imacc. wird die Form जरसम् gebraucht: यत्रा नश्चक्रा जरसं तूनाम् RV. 1, 89, 9. आरौ कृतायुर्जरसं वृणाणाः 10, 18, 6. AV. 2, 13, 1. ते कृणुत जरसमायुर्स्मै शतमन्यान्परि वृणाक्तु मृत्यून 1, 30, 3. जरसं गतः BHĀG. P. 3, 2, 3. स्वजरसम् 9, 19, 21. निवृत्ते जन्मजरसौ (!) यस्य Schol. zu Kir. 5, 22; vgl. VOP. 3, 76. अजरसि च वस्त्राणि *sich nicht abnutzende Gewänder* MBH. 13, 5862. Vgl. अजरस् und जरा unter जर. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Kṛshṇa (die gedr. Ausg. Vasudeva) von der Turi HARIV. 9203. eines Jägers, der Kṛshṇa verwundet, MBH. 16, 126. fgg. VP. 612. An beiden Stellen scheinbar जरा.

जरसे am Ende eines adv. comp. = जरस् gaṇa शरदादि zu P. 5, 4, 107. VOP. 6, 63. am Ende eines adj. comp.: वीतजन्मजरस Kir. 5, 22. — Vgl. अजरसम्.

जरसान (von 1. जर) ved. Uṇ. 2, 83. m. *Mensch* Sch.

1. जर्रा (von 1. जर) f. s. u. जर.

2. जर्रा (von 3. जर) f. *das Rauschen u. s. w.; Ruf, Gruss*, = स्तुति NIR. 10, 8. (अग्निः) तासां जर्रा प्रमुञ्चन्ति नानन्दसुं परं जनयं जीवमस्तुतम् RV. 1, 140, 8. अक्का वदा तनां गिरा जर्राये ब्रह्मणास्पतिम् 38, 13. जर्रा वा येषमतेषु दावने 10, 32, 5.

जर्राष्ट्र m. = जर्रासं ÇABDAR. im ÇKDR.

जर्राबोध (2. जरा + बोध) adj. *auf den Ruf merkend* NIR. 10, 8. RV. 1, 27, 10.

जर्राबोधीय (vom vorherg.) n. N. verschiedener Sāman Ind. St. 3, 217.

जर्राभीरु (1. जरा + भीरु) m. *Liebe, der Liebesgott (sich vor dem Alter fürchtend)* TRIK. 1, 1, 37. H. 227.

जर्रामृत्यु (1. जरा + मृत्यु) 1) du. *Alter und Tod* gaṇa कार्तिकौजपादि zu P. 6, 2, 37. Auch sg.: जर्रामृत्युं ते पुनरेवापियत्ति MUNP. Up. 1, 2, 7. — 2) adj. *derjenige dessen Tod durch's Alter kommt* AV. 2, 13, 2. 28, 2, 4. 19, 24, 8. 26, 1.

जर्रायणि (metron. von 1. जरा) m. = जर्रासं ÇABDAR. im ÇKDR.

जर्रायु (von 1. जर) Uṇ. 1, 4. *das Abwelkende, Absterbende*: 1) n. *die abgestreifte Haut der Schlange*, γῆρας AV. 1, 27, 1. überh. *von einer vergänglichen Hülle*: क्तिमस्यं त्वा जर्रायुणाये परि व्ययामसि VS. 17, 5. — 2) n. *die äussere Eihaut des Embryo, Chorion (die innere, Amnion, heisst उत्त्व)* und der daran sich bildende *Fruchtkuchen*, daher gew. *Mutter-*